

Livsduelige børn og unge

Børne- og Ungepolitikken for
Kerteminde Kommune

Forord

I Kerteminde Kommune vil vi understøtte kommunens børn og unge i at blive livsduelige mennesker, der har de rette egenskaber og kompetencer til at kunne klare sig godt i en digital og global fremtid. Ledestjernen for vores arbejde er visionen:

Glade livsduelige børn og unge har hele verden som legeplads!

Livsduelighed skabes af samspillet mellem et menneskes personlige, social og faglige kompetencer og egenskaber. Det enkelte menneskes grad af livsduelighed afhænger med andre ord af dets evne til at håndtere udfordringer konstruktivt, at indgå i fællesskaber konstruktivt, at fungere konstruktivt alene og at udvikle sig konstruktivt i mødet med omverdenen. Livsduelighed grundlægges tidligt i barnets liv gennem tætte relationer til de omsorgspersoner, der er omkring barnet. Livsdueligheden styrkes gennem barnets liv i dets kontakt til familie, netværk, lokalsamfund, fritidsliv og gennem den pædagogiske påvirkning fra de kommunale tilbud.

Når vi vil understøtte udviklingen af børn og unge med en høj grad af livsduelighed, skal vi ikke alene sætte mål for børnene og de unges personlige, sociale og faglige kompetencer, men også sætte mål for vi voksnes indsats. Vi voksne, der er omkring børnene eller de unge i hjemmet, i foreningslivet, i lokalsamfundet eller i det kommunale tilbud, har et fælles ansvar for at understøtte, at alle børn og unge udvikler deres personlige, sociale og faglige kompetencer og egenskaber maksimalt. Samtidigt har vi et fælles ansvar for alene eller i fællesskab at handle, når et barn eller en ung viser begyndende tegn på at være i faldende trivsel.

Visionen udmøntes derfor i Børne- og Ungepolitikken i fem målsætninger, der tilsammen sætter fokus på de centrale indsatsområder i udviklingen af livsduelige børn og unge:

- barnet eller den unge udvikler livsduelighed, når **professionelle, forældre, netværk og lokalsamfund er aktive holdspillere**
- barnet eller den unge udvikler livsduelighed, når voksne omkring det ser og handler på **den spæde bekymring**.
- barnet eller den unge udvikler sine sociale egenskaber, når barnet eller den unge indgår og begår sig i **et mangfoldigt og forskelligt fællesskab**.
- barnet eller den unge udvikler sine faglige og kognitive kompetencer, når det støttes i at udnytte **sit fulde potentiale**. *Her spiller udviklingen af sprog- og it-kundskaber en særlig rolle, når barnet og den unge skal kunne indtage hele verden som sin legeplads.*
- barnet og den unge udvikler sine personlige egenskaber, når **fysiske og psykiske sundhed** indgår i alle indsatser.

Børne og Ungepolitikken henvender sig til alle voksne, der i dagligdagen i hjemmet, på arbejdet eller i fritiden, er i kontakt med kommunens børn og unge. Vi har et fælles ansvar for alle kommunens børn og unge trives og udvikler livsduelighed.

Politikkens vision og målsætninger vil løbende blive omsat i strategier, der er handlingsanvisende og målbare.

Vision

Glade livsduelige børn og unge har hele verden som legeplads!

Sammen støtter vi udviklingen af børn og unge som:

- har forskellige kompetencer – og bruger dem!
- er kreative og nysgerrige – og sprudler!
- vokser gennem fællesskaber – og tager ansvar for dem!
- kender og udfordrer deres eget potentiale – og bliver dygtigere!

1. Børnesynet – sådan ses og mødes børn og unge!

Alle børn og unge ses, mødes med respekt og har medbestemmelse på egne forhold.

- Vi ser børnene og de unge som unikke personer med hver deres særlige forudsætninger, behov og potentialer.
- Vi forholder os til børnene og de unge, som de er, og lytter til det, de fortæller.
- Vi inddrager dem i beslutninger, der vedrører dem.
- Vi er opmærksomme på helt små børns signaler, som vi handler på, hver gang de giver anledning til det.
- Vi giver både de små og de store børn en aktiv rolle i deres egen udvikling og læring.
- Vi ser forældrene som de absolut vigtigste personer i børns og unges liv.
- Vi ser barnet eller den unge som i problemer – og ikke som et problem.
- Vi anerkender betydningen af børns venskaber med børn og unges venskaber med unge og støtter bestræbelser på at danne venskaber.

Denne grundholdning gælder såvel i hverdagen som i de situationer, hvor der skal træffes betydningsfulde beslutninger for barnet eller den unge.

Børnesynet retter sig mod alle børn og unge mellem 0 og 18 år.

Alle børn og unge har ret til udvikling, beskyttelse og medbestemmelse

Alle børn og unge har ret til en god og tryk barndom, hvor de kan lære og vokse gennem passende udfordringer. Det er vi voksnes ansvar, at alle børn og unge beskyttes mod vilkår, der truer deres sundhed, trivsel og udvikling.

Grundvilkårene for oplevelsen af en god og tryk barndom er:

- Forældre eller andre voksne i barnets eller den unges liv, der tager ansvar for barnet eller den unges trivsel og udvikling.
- Nære, fortrolige og stabile relationer til forældre og / eller andre voksne i barnets liv
- Helhed og sammenhæng i barnet eller den unges liv
- Barnet eller den unge har selvtillid og selvværd
- Barnet eller den unge har glæde ved livet og *håb for fremtiden*
- Barnet eller den unge kan se en mening med de livsvilkår, barnet eller den unge har
- Barnet eller den unge har evne til og mulighed for at indgå i sociale relationer og fællesskaber

Vi forældre har som udgangspunkt forpligtigelsen til at drage omsorg for barnet eller den unge.

Vi professionelle skal være opmærksomme på og understøtte, at forældre eller andre nære voksne i barnets eller den unges liv sørger for, at grundvilkårene for en god og tryk barndom er tilstede.

For de børn og unge, som i hele deres livsforløb er afhængige af en konstant og vedvarende professionel hjælp, skal omsorgen og hjælpen gives på en måde, som sikrer børn og unge samme opvækstvilkår som deres jævnaldrende. Det betyder, at de skal have de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv.

Metoderne – sådan gør vi til barnet og den unges bedste!

Den anerkendende dialog med barnet eller den unge som grundmetode

Gennem dialogen med barnet eller den unge forstår vi barnet eller den unge og sætter os ind i de følelser og tanker, barnet eller den unge har om sit liv. Vi retter blikket ud i verden gennem barnet eller den unges øjne og anerkender, at barnet og den unge ser verden ud fra sit perspektiv. Derved kommer vi i "børnehøjde"

Når vi anvender dialogen som metode, er det vigtigt at sætte fokus på:

- Hvad er betydningsfuldt for barnet eller den unge?
- Hvordan ser barnet eller den unge på sig selv?
- Hvilken viden har barnet eller den unge om sin egen situation?
- Hvilke ressourcer og færdigheder har barnet eller den unge?
- Hvad er barnet eller den unges oplevelse af sine nære relationer?

Når der er tale om helt små børn, som endnu ikke har et sprog, er vi opmærksomme på deres signaler; deres evne og lyst til at være i øjenkontakt og til at smile, samt deres lyde og kropssprog. Vi har fokus på det lille barns evne og lyst til at indgå i en sund og naturlig relation med sine nære omsorgspersoner.

Arbejde med børns og unges mestringsstrategier som metode

Vi professionelle er bevidste om, at børn og unge har mange måder at mestre selv svære livsvilkår på. Børnene og de unges mestringsstrategier skal understøttes. Samtidig skal vi være opmærksomme på de beskyttelsesfaktorer, som det enkelte barn eller ung besidder og er omgivet af. Her tænker vi f.eks. på barnet eller den unges kompetencer, nære relationer, robusthed og håb for fremtiden. Når alle voksne, der har med barnet eller den unge at gøre, identificerer og understøtter barnet eller den unges personlige robusthed og særlige kompetencer, fremmer det barnet og den unges oplevelse af at være set og mødt.

Tidlig opsporing og indsats som metode

Jo tidligere vi voksne får øje på det, som giver anledning til undren, jo tidligere kan vi professionelle undersøge, hvad det handler om. Dermed kommer vi også hurtigere i gang med at ændre på omstændighederne omkring det, der gav anledning til undren. Børn og unge skal så tidligt som muligt sikres støtte og hjælp i vanskelige situationer ved en tidlig helhedsorienteret indsats.

Tværfagligt samarbejde som metode

Vi professionelle samarbejder på tværs af faggrupper og sektorer om at sikre, at vigtig viden om børns og unges formidles, så der kan skabes helhed og sammenhæng i indsatserne. Udgangspunktet for alle vores handlinger er, at de skal være til "barnets bedste". Det forudsætter, at vi professionelle altid inddrager andre relevante faggrupper i drøftelser, hvor der er bekymringer for børn eller unge. Koordinering, klare aftaler og videndeling er fundamentet for det gode tværfaglige samarbejde.

Delagtiggørelse og ansvarliggørelse af forældre og netværk som metode

Vi forældres livsvilkår har en afgørende betydning for børns og unges livsbaner. Engagerer vi forældre os i vores barns liv, kan vi vende en begyndende skæv livsbane. Derfor er det en naturlighed, at vi forældre og vores netværk inviteres ind tidligt i dialogen om barnet.

Vi professionelle har forpligtelsen til at vejlede forældre i, hvordan barnet eller den unge bedst understøttes i en positiv udvikling.

Barnet eller den unges relationen til os forældre er den blivende relation i barnet eller den unges liv uanset opvækstvilkårene. Den viden bærer vi professionelle ind i vores arbejde og støtter forældrene i at skabe stærke og holdbare relationer til deres barn.

2. Børne- og ungepolitik

2.1 Glade livsduelige børn og unge får vi, - når vi ser professionelle, forældre, netværk og lokalsamfund som aktive *holdspillere* i børn og unges liv og udvikling!

I Kerteminde Kommune er det vores fornemste opgave at indbyde til at drage fælles ansvar for barnet og den unges trivsel, vækst og udvikling i en tillidsfuld og anerkendende dialog.

Vi voksne - forældre og professionelle - spiller en afgørende rolle for barnets og den unges dannelse. *Vi* forældre er de absolut vigtigste personer i barnet og den unges liv. Det er *os* forældre, som har hovedansvaret for barnet og den unges opdragelse, sundhed, trivsel og udvikling. Barnet og den unge har brug for, at vi forældre deltager aktivt i barnet eller den unges liv.

Langt de fleste børn og unge i Kerteminde Kommune vokser op under gode vilkår. De har forældre, der kan give dem den nødvendige støtte og omsorg. Det er dog ikke alle børn i Kerteminde Kommune, der er så heldige. Disse børn og unge har vi professionelle et særligt ansvar for. Vi *professionelle* har til opgave at støtte og vejlede forældre, som ikke har tilstrækkelige ressourcer, så *forældrene* styrkes i at kunne varetage ansvaret for børnene og de unge.

Ansvaret for vores børn og unges trivsel, vækst og udvikling rækker ud i lokalsamfundet, hvor børnene og de unge bor og færdes. Alle børn og unge har behov for gode relationer. Især børn og unge i udsatte positioner har behov for hjælp til at skabe den gode fortælling om dem selv. I alle lokalsamfund findes voksne, f.eks. frivillige i foreningslivet eller blandt de lokale erhvervsdrivende, der gerne vil yde en særlig indsats for børn og unge. *Det* er vi professionelle opmærksomme på og indgår samarbejder om.

Børn og unges trivsel er afhængig af, at de oplever helhed og sammenhæng i deres hverdag. Vi professionelle har ansvar for, at børnene, de unge og deres forældre oplever helhed og sammenhæng i overgangene mellem de kommunale tilbud – og er trygge i overgangene. Vi professionelle har også ansvar for at give hinanden tilstrækkelig viden om det barn eller den ung, der skal bydes velkommen et nyt sted.

Mål:

Alle børn og unge oplever, at deres forældre tager ansvar for barnet eller den unges trivsel, sundhed og udvikling og deltager aktivt i barnet eller den unges liv.

Alle børn og unge oplever sig som en del af lokalsamfundet.

Alle børn, unge og *deres* forældre oplever sammenhæng i overgangene i barnet eller den unges liv.

Indsatser:

Vi opnår glade og livsduelige børn og unge, når vi drager fælles ansvar for barnet og den unges trivsel, vækst og udvikling.

Det sker f.eks. ved at:

- Vi professionelle fremmer samarbejdet med forældre, netværk og lokalsamfund
- Vi voksne - forældre, frivillige i foreningslivet og professionelle - anerkender og respekterer hinanden i samarbejdet om børnene og de unge
- Vi professionelle udbygger det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde
- Kerteminde Kommune udvikler og bruger lokale indsatser
- Kerteminde Kommune støtter op om et varieret fritidsliv for alle børn og unge

2.2 Glade livsduelige børn og unge får vi, - når vi tager fat i den spæde bekymring!

Langt de fleste børn og unge i Kerteminde Kommune har en god og tryk barndom. En god og tryk barndom handler først og fremmest om at blive set. Det er derfor vigtigt for barnet og den unge, at vi voksne, forældre som professionelle, har blik for, om barnet eller den unge har:

- Voksne, der tager ansvar for barnets eller den unges opvækst
- Helhed og sammenhæng i barndommen
- Livsvilkår, som barnet eller den unge oplever som meningsfulde
- Passende modspil
- Tro på sig selv, sit eget værd og sine evner
- Glæde ved livet
- Evne til at indgå i sociale relationer og fællesskaber

I alle børn og unges liv kan indtræffe hændelser, som giver anledning til en begyndende bekymring for barnet eller den unges trivsel. Tager vi fat i den spæde bekymring, er indsatsen ofte mindre indgribende over for barnet, den unge og familien. Vi voksne, der i hverdagen er tæt på barnet, har en særlig forpligtelse til at se de små tegn på faldende trivsel. En afgørende forudsætning for, at alle børn og unge trives er, at vi fremmer en kultur, der arbejder målrettet og tværfagligt med at få øje på de børn og unge, der giver anledning til en spæd bekymring. En anden forudsætning er, at vi hurtigt bliver bevidste om, hvad bekymringen drejer sig om og hvordan vi skal handle på den.

Nå vi professionelle handler på vores spæde bekymring, retter vi vores indsats mod det miljø og de relationer, barnet eller den unge indgår i. Indsatsen sker i samarbejde med barnet, den unge, forældre og andre personer, der er relevante for barnet eller den unge at inddrage.

Mål:

Alle børn og unge trives og færre har brug for særlige tilbud

Indsatser:

Vi opnår glade og livsduelige børn, når vi handler på den spæde bekymring.

Det sker f.eks. ved at:

- Vi voksne - forældre, de frivillige i foreningslivet og vi professionelle –ser og handler altid på den spæde bekymring.
- Vi professionelle har viden om og gør brug af tværfaglig støtte til den spæde bekymring
- Vi professionelle har et fælles sprog og en fælles forståelse af, hvad en spæd bekymring er, hvordan vi skal reagere og hvorfor vi skal reagere

2.3 Glade livsduelige børn og unge får vi, - når vi fremmer mangfoldighed og forskellighed i fællesskabet!

Mangfoldighed og forskellighed i en børne- eller ungegruppe er en berigelse for fællesskabet og en gave til det enkelte barn og den enkelte unges udvikling. Igennem fællesskaber lærer børn og unge at knytte kontakter og drage omsorg for andre. Igennem mødet med det anderledes inspireres børn og unge og lærer at samarbejde og blive mere tolerante.

I alle vores *dagtilbud, skoler og døgntilbud* arbejder vi professionelle på at skabe inviterende fællesskaber. Alle har noget, de kan bidrage til fællesskabet med. Selvom alle er forskellige og har forskellige behov, accepterer vi alle hinanden og udviser omsorg og hjælpsomhed over for hinanden. Det gælder børn, unge, forældre og professionelle.

Alle vi professionelle samarbejder om at yde en koordineret og målrettet indsats for at ruste barnet og den unge til at begå sig i livet nu og fremover. Når indsatser vælges, er vi professionelle bevidste om, at børn og unge har forskellige behov og forudsætninger.

I fritiden mødes børn og unge i kultur- og foreningslivets fællesskaber, hvor der er plads til alle. Børn og unge i udsatte positioner har særligt brug for fritidens fællesskaber, hvor de kan mødes med andre børn, unge og voksne som dem, de er.

Mål:

Alle børn og unge oplever glæden ved at være en del af fællesskaber og venskaber. I alle fællesskaber er der plads til mangfoldighed og forskellighed.

Indsatser:

Glade livsduelige børn og unge får vi, når vi fremmer mangfoldighed og forskellighed i fællesskabet.

Det sker f.eks. ved at:

- Vi voksne går foran og viser vejen
- Vi voksne lærer børn og unge om anerkendende dialog og gensidig respekt
- Vi voksne har for øje at skabe en inkluderende kultur
- Vi voksne deler viden om vigtigheden af at føle sig som en del af fællesskabet
- Vi professionelle tilpasser vores praksis, så det enkelte barn og den enkelte unge kan indgå i og få udbytte af fællesskabet.

2.4 Glade livsduelige børn og unge får vi, - når vi ser og støtter barnet og den unges potentiale, så verden og livet kan indtages og udforskes!

Vi professionelle skaber meningsfulde børne- og ungemiljøer. Det vil sige funktionelle og æstetiske rammer, der indbyder til leg og eventyr, læring og fordybelse, fællesskab og venskab. I meningsfulde børne- og ungemiljøer ved vi professionelle, hvorfor vi gør, som vi gør, og hvad børnene og de unge opnår ved, at vi gør det.

Det er vi voksne, både forældre og professionelle, opgave at have blik for barnet eller den unges potentiale. Vi støtter børnene og de unge i at vokse personligt og socialt, samt i at tilegne sig faglige kompetencer og viden for derigennem at opnå dannelse og uddannelse. Vi møder børnene og de unge med ambitiøse forventninger og hjælper dem til at imødekomme vores forventninger gennem betryggende medspil og oplevelsesrigt modspil.

Vi voksne er bevidste om, at børn og unge i dag vokser op som borgere i et globalt samfund og i en digital verden under stadig forandring. Den bevidsthed tager vi professionelle med ind i vores arbejde og integrerer den i børne- og ungemiljøerne, så børn og unge understøttes i at udvikle kompetencer til at kunne skabe sig gode voksenliv.

Når barnet oplever tidligt i livet, at grundlæggende behov opfyldes af os voksne omkring barnet, skabes tillidsfulde, robuste børn og unge, der kender deres eget værd og indgår konstruktivt i fællesskabet. Sådanne børn og unge tager nysgerrigt imod de udfordringer, de møder, og fordyber sig i løsningen på udfordringerne, hvorved grænserne for deres potentiale udvider sig.

Mål:

Alle børn og unge får lyst til at opleve og lære.

Alle børn og unge bliver udfordret på deres potentiale.

Alle børn og unges kompetencer udvikles, så de får en uddannelse.

Indsatser:

Igennem tværfagligt samarbejde og anerkendende dialog mødes vi og deler ansvaret for at skabe nysgerrige og foretagsomme børn og unge.

Det sker f.eks. ved at:

- Kerteminde Kommune skaber kompetente og professionelle dag-, døgn- og skoletilbud
- Kerteminde Kommune skaber fysiske rammer, der opfordrer til oplevelser, virkelyst og fordybelse
- Vi professionelle anvender den anerkendende dialog til at få kendskab til barnet eller den unges tanker
- Alle voksne understøtter børn og unges talenter, potentialer og styrker
- Vi professionelle reflekterer *systematisk* over egen praksis
- Vi professionelle målretter praksis til det enkelte barn eller den enkelte unge
- Vi professionelle er bevidste om, at nutidens børn og unge er borgere i en global og digital fremtid
- Vi professionelle støtter alle børn og unge, så de bevarer lysten og evnen til at lære nyt hele livet

2.5 Glade livsduelige børn og unge får vi, - når vi ser deres sundhed i en sammenhæng og deres sundhed indgår i alle vores indsatser!

Sundhed er udgangspunktet for, at børn og unge kan udnytte deres muligheder fysisk, psykisk og socialt. *Sundhed handler ikke kun om barnet eller den unges fysiske udvikling, men i lige så høj grad om barnet eller den unges psykiske trivsel.*

Sunde vaner øger barnet og den unges *udvikling* og trivsel. Sunde og gode vaner grundlægges tidligt i livet. Her er vi forældre vigtige rollemodeller.

Sundhed hos børn defineres af Sundhedsstyrelsen som:

- Alderssvarende udvikling mht. vækst, motorik og sanser samt psykisk og social udvikling
- Alderssvarende funktionsevner og kompetencer
- En grundstemning præget af livsmod og glæde
- Fravær af alvorlig eller tilbagevendende sygdom

Sundhed afhænger også af de indre ressourcer, børnene opbygger gennem barndommen.

Når børn og unge oplever sammenhæng i livet, at livet er forudsigeligt og at livet er til at håndtere, opbygges modstandskraft hos børnene og de unge. Modstandskraften betyder, at de bliver bedre i stand til at håndtere de livsvilkår, de har, og derved undgår sygdom.

Langt de fleste børn udvikler sig sundt og godt. Dog har nogle børn brug for ekstra støtte til at opnå en sund udvikling. Vi forældres sociale og økonomiske vilkår har betydning for vores børn og unges sundhed. Nogle børn og unge har også fysiske og psykiske udfordringer, der fordrer en særlig støtte. Over for disse børn og unge har vi voksne, professionelle og forældre, i fællesskab en særlig forpligtelse, så de får mulighed for at opnå en sund udvikling på lige vilkår med deres jævnaldrende.

Børn og unges sundhed afhænger i høj grad af vi forældre og vores netværks omsorg for og støtte til børnene eller de unge. Det har især betydning for de små børns udvikling, at de er sammen med kompetente og nærværende voksne. Det gælder først og fremmest i familien, men også når barnet er sammen med vi professionelle.

De større børn og de unge har brug for viden og gode rollemodeller for at kunne træffe de sunde valg.

Mål:

Børn og unge træffer bevidst sunde valg.

Indsatser:

Vi opnår sunde børn og unge, der er glade og livsduelige ved f.eks. at:

- Vi professionelle har sundhed for øje i alle handlinger
- Vi professionelle støtter forældre, børn og unge i at vælge det sunde liv
- De kommunale dagtilbud og skoler udvikler hver for sig og i samarbejde med de frivillige foreninger tilbud, så børn og unge får let adgang til at vælge det sunde liv
- Vi professionelle tilrettelægger sundhedsfremmende og forebyggende indsatser både tværsektorielt, tværfagligt og i samspil med børnene og de unge og deres forældre.
- Kerteminde Kommune udarbejder vejledende overordnede politikker på sundhedsområdet.